

Infrastrukturdepartementet

Ev. Adress

Adress

Region Dalarnas svar på remiss Arlanda flygplats - en plan för framtiden Ds 2022:11

Synpunkter på begränsningar i uppdraget

Region Dalarna bedömer att utredningen svarar på många delar av behoven för utvecklingen av Arlanda flygplats, men att det saknas ett helhetsperspektiv för flygets roll och framtida funktion i transportsystemet och dess betydelse för hela landets utveckling.

Region Dalarna noterar att uppdraget är ganska snävt formulerat, med fokus på att *"säkra tillräcklig flygkapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser"* samt att utredaren ska beakta de bedömningar och förslag som redovisas i promemorian *"Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet"*. Med detta uppdrag blir utgångspunkterna för utredningen omedelbart begränsade och ger därmed inte en helhetsbild av hur utvecklingen av flyget ska ske i Sverige i sin helhet. Det framtida elflygets möjligheter med ett nätbaserat istället för ett hub-baserat flygsystem, möjligheter att förändra utformningen av systemet för allmän trafikplikt för flyg samt det växande näringslivets behov i mellersta och norra Sverige är exempel på viktiga framtida möjligheter som inte omfattas av utredningen.

Region Dalarna anser att det behöver utredas vidare hur flyget i Sverige ska utvecklas utifrån perspektiven klimat, tillgänglighet, konkurrenskraft, beredskap och samhällsviktiga transporter och att det behövs en helhetsplan för flyget som gynnar hela landet. En sådan helhetsplan måste utgå från kunskap och synpunkter från till exempel Trafikanalys, Trafikverket, kommuner, regioner och Sveriges Regionala Flygplatser.

Huvudsakliga synpunkter på utredningen

Region Dalarna konstaterar att utredningen har ett stort fokus på Stockholmsregionens utveckling, och att utredningen inte tillräckligt säkerställer den nationella tillgängligheten.

Region Dalarna anser

- att utredningen inte säkerställer det regionala flygets position vid Arlanda flygplats i tillräcklig utsträckning
- att det fortfarande finns stora osäkerheter kring det regionala flygets möjlighet att konkurrera om utrymme/plats och attraktiva start- och landningstider vid Arlanda
- att den föreslagna differentierade prissättningen ytterligare kan drabba och i värsta fall slå ut de mindre flygbolagen som normalt trafikerar de regionala flygplatserna
- att tillgängligheten och attraktiva villkor för det regionala flyget måste utredas och utvecklas vidare, såväl för det kommersiella flyget som för det upphandlade och det samhällsviktiga flyget

Ovanstående punkter får än högre betydelse i det fall det blir en avveckling av Bromma flygplats.

Region Dalarna anser

- att utredningen inte i tillräcklig utsträckning tillgodoser patientsäkerheten vid en konsolidering av det samhällsviktiga flyget från Bromma flygplats till Arlanda flygplats
- att utredningen borde ha uppmärksammat betydelsen av satsningar i det interregionala järnvägsnätet på till exempel Dalabanan för att öka det kollektiva resandet till och från Arlanda.

Utveckling av synpunkterna

Region Dalarna utvecklar nedan sina synpunkter på de delar av utredningen där det finns brister eller otydligheter som bör förtydligas eller utredas vidare.

Avsnittet 5.2 Samhällsviktigt flyg ska ges bra förutsättningar för verksamheten

- **Region Dalarna betonar** att bra förutsättningar måste omfatta såväl det samhällsviktiga flyg som flyttas över från Bromma som det redan befintliga samhällsviktiga flyget vid Arlanda flygplats
- **Region Dalarna anser** att den lägre servicenivå med omlastning av patienter utanför hangarområde (s. 63) som beskrivs som en konsekvens av konsolidering av flyg från Bromma till Arlanda, med

en initial uppdelning till två olika uppställningsytor på Arlanda, måste utredas ytterligare

- **Region Dalarna anser** att en konsolidering av flygplatsernas samhällsviktiga flyg inte får ge negativa effekter för patientsäkerheten
- **Region Dalarna understryker** att omlastning av patienter mellan flygplan och ambulans på Arlanda måste ske i en skyddad miljö. En del transporter av svåra sjukdomsfall är mycket komplexa och tar tid, därför måste det säkerställas att denna omlastning av patienter kan garanteras i en skyddad miljö innan en konsolidering av samhällsviktigt flyg från Bromma till Arlanda verkställs.

Avsnittet 5.4 Kapaciteten för rullbanor, taxibanor och uppställningsplatser måste kunna möta efterfrågan över tid

- **Region Dalarna understryker** att förslaget om differentierade men kraftiga höjningar av trängselavgifter för att undvika koncentration vid vissa peaktider inte får ge negativa konsekvenser för upphandlad flygtrafik (allmän trafikplikt) från mindre regionala flygplatser eller för det samhällsviktiga flyget som ofta trafikeras av mindre flygbolag med större priskänslighet. Därför bör risken för denna eventuella konsekvens utredas ytterligare.

Avsnittet 5.8 Anslutande transportinfrastruktur måste vara robust och behöver utvecklas med fokus på ökad kollektivtrafik

- **Region Dalarna anser** att beskrivningen av detta avsnitt avseende såväl järnvägsinfrastruktur i anslutning till Arlanda flygplats som möjligheter till ökat kollektivt resande innehåller brister i beskrivningen av betydelsen av det interregionala kollektiva resandet.
 - **Region Dalarna anser** att en högre tillförlitlighet och kortare restider för den interregionala tågtrafiken på till exempel Dalabanan med anslutning till Arlanda via Uppsala kan ge ett betydande bidrag till ökningen av det kollektiva resandet till Arlanda.
 - **Region Dalarna anser** att betydelsen av järnvägssatsningar för kortare restid och ökad robusthet på interregional tågtrafik på till exempel Dalabanan borde ha omfattats av utredningen samt att denna betydelse bör belysas i det fortsatta arbetet kring Arlandas anslutande transportinfrastruktur.
-

Avsnittet 5.9 Fler bör åka med kollektivtrafik

- **Region Dalarna anser** att även det åtgärder för att öka interregionala resandet med tåg till Arlanda borde ha omfattats i åtgärdsförslaget, till exempel åtgärder på Dalabanan. Se även synpunkter på avsnitt 5.8 ovan.

Avsnittet 5.13 fördjupade analyser ur ett totalförsvarsperspektiv bör genomföras

- I bakgrundsbeskrivningen till detta avsnitt nämns att en flytt av flygtrafiken från Bromma till Arlanda flygplats i vissa fall kan innebära att sjuk- och organtransporter får längre transporttider på väg, vilket ställer krav på att vägsystemet har en tillräcklig tillgänglighet. **Region Dalarna understryker** vikten av att detta perspektiv beaktas i kommande analyser, då dessa transporter redan har en lång restid i nuläget och att dessa transporter inte får fördröjas ytterligare.
-